

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til:

Lokalhistorisk Samling
Kamillevej 10
2770 Kastrup
Tlf. 32 46 05 45

www.bibliotek.taarnby.dk
 Klik på **Lokalhistorisk Samling**

Vi har publikumsmaskine med adgang til internettet og mange slægtsforskerlinks.

Åbningstider:

Mandag	15.00 - 19.00
Tirsdag	12.00 - 16.00
Fredag	12.00 - 15.00

Lokalhistorisk Samling har desuden udstillinger på:

Kastrupgårdssamlingen
"Midt på Amager"
 &
"Kastrup Glas"

Åbent Tirsdag til søndag
 14.00-17.00
 Onsdag tillige
 14.00-20.00

Plyssen
 Amager Strandvej 350:
**Permanente og
 skiftende udstillinger**

Åbent Lørdag og søndag
 13.00-16.00

MÅNEDSBLADET

Glemmer du

Amagerfrø

Nr. 4 - April 2006

Tårnby Kommunebiblioteker - Lokalhistorisk Samling

Forsideillustration:

Frøhandler og grosserer Andreas Hansen.
 Grundlægger af A. Hansens Frøhandel.
 Foto: ca. 1925.

I denne udgave af "Glemmer du" er der hentet inspiration fra:

A. Hansens Amagerfrø i 100 år, 1873-1973, 1973
 Danske Gartnerivirksomheder, 1935
 Kataloger fra A. Hansens Amagerfrø - fra 1960'erne
 Medlemsblad for Parcellforeningen Nøragersminde, nr. 4 1920

ISSN 1397-5412

Glemmer du er udgivet af: Tårnby Kommunebiblioteker, Lokalhistorisk Samling
 Skrevet og redigeret af: Inger Kjær Jansen
 Layout: Vicky Bonde

*kat, hund, duer, høns, ænder gæs
 og en gris. De gik frit omkring, da
 der kun var marker omkring hu-
 set.*

Andre steder hvor der var kommet
 naboer var de fritgående husdyr en
 plage, da haverne led under nabo-
 ernes løsgående høns samt også
 forfløjne ukrudtsfrø. Hertil kom at
 området ofte stod under vand. Det
 var ikke uden grund at et vers som
 det følgende fra en fest i 1927 Nør-
 ragersminde lød således:

"Pligten kalder"

Derfor maa hvert Medlem fuldt
 kende sin Pligt
 at luge og rense sin Grund
 Mod Helhedens indtryk der skal
 tages Sigt
 om der skal oprinde den Stund,
 da Storbyen ej længere holder
 Stand
 mod Raabet der om Veje og Vand
 - men Indsatsen kræver hver
 Mand"

Jytte Nicolaisen cyklende på Rotterdam Allé - Foto 1939.

*Haven i
Nøragersminde
på Vestamager.
Ca. 1918.*

følgende Priser: Hvidtjørn 7 Kr., Mirabeller 60 kr., Pil, Poppel, Ahorn, Elm, Røn, Birk og lignende Træer ca. 75 Kr., Hyld 60 Kr., samt zirbuske efter D. T. Poulsens Valg 70 Kr., Æbler og Pærer 325 Kr., og Kirsebær 450 Kr., Stikkelsbær 80 Kr., Ribs og Solbær 70 Kr. og Hindbær 25 Kr. Alt pr. 100 Stk. frit leveret "Nøragersminde". Paa de her opgivne Priser, samt de i D. T. Poulsens Katalog opgivne Priser gives 20% Rabat, naar Ordrene sendes til undertegnede senest 8 dage efter Udsendelsen af dette Nummer af Medlemsbladet. Angaaende selve Plantningen skal jeg kun bemærke, at Jorden maa være godt og dybt behandlet. Man graver et rigeligt stort Hul, løsner Jorden godt i Bunden, beskadigede Rødder renskæres og man maa

passé at faa findelt Jord ind imellem Rødderne, naar Træet plantes. Naar Hullet er omtrent fuldt trædes Jorden let til omkring Træet. Plant aldrig, naar Jorden er vaad og ubekvem.

Medlemmerne erindres om at Beplantningerne maa være i Overensstemmelse med det af Generalforsamlingen vedtagne Ordensreglement.

Gunnar Røpke, der sammen med sine forældre var en af de første parcellister på Nøragersminde har fortalt følgende: Vi dyrkede kartofler og andre grønsager mellem de spæde frugttræer, så for at det skulle gro godt, hentede vi hestegødning ude på engen, der lå bag diget ved Kalveboderne. Brænde til kakkelovn og komfur blev hentet samme sted. Husdyr havde vi,

Amagerfrø

Indledning

Som nævnt i forrige nummer af "Glemmer du" blev der efter 1. verdenskrig udstykket mange grunde i Tårnby Kommune, hvor de nye ejere kunne dyrke jorden og bygge et kolonihavehus eller et helårshus afhængig af, hvad økonomien tillod.

Haverne på Amager var indtil slutningen af 1800-tallet først og fremmest nyttehaver, der kunne forsyne husets familie med grønsager, eller sælges fra studepladser inde i København.

Men med de nye grundejere og deres drømme skete der en udvikling af havernes indhold.

Markerne var indtil udstykningen blevet dyrket med grønsager, og det fortsatte mange af nybyggerne med, men udover dette skulle der findes egnede planter til læ for havens grønsager, frugttræer, buske og blomster.

A. Hansens Amagerfrø

Andreas Hansen var født i 1846 på St. Restrup hvor faderen var gartner.

Andreas Hansen selv startede først som gartner med butikshandel på Solitudevej, men udvidede hurtigt til producent og handlende i større stil, så han i løbet af de første 5 år specialiserede sig inden for frøproduktion. I 1880 etablerede han sig på Tagensvej 23 med handelsgartneri og plantehandel.

Fem år senere avlede han for første gang frø af ca. 4.000 blomkålsplanter, der blev eksporteret til Tyskland. Det blev en succes så produktionen blev udvidet.

Firmaet havde dels kontakter med andre avlere og dels dyrkede man selv efterhånden frø på 180 tusinde blomkålsplanter. Produktionen omfattede efterhånden også andre kulturer, da man ville følge med efterspørgsel på forbrugsvarer til gartneri og havebrug.

I slutningen af 1800-tallet blev byernes forsyning af frugt og grønt hovedsagligt forhandlet på åben gade, men der blev efterhånden etableret frugt og grønthandlerbutikker.

Det skete f.eks. også i Kastruplundgade hvor den svenskfødte Niels Bendtsen omkring år 1900 havde

*Hansens Frøhandel,
senere Amagerfrø,
Amager Landevej 101,
ca. 1935.*

en grønthandel. Københavns Grøntorv blev først etableret i 1899.

A.Hansens Frøhandels placering på Tagensvej mærkede efterhånden byudviklingen, for nye etageejendomme blev bygget på alle sider. Derfor besluttede man i første omgang at flytte til Kong Georgsvej 15 på Frederiksberg. Her begyndte man også at levere frø til de mange kolonihaver der var dukket op rundt omkring.

I 1913 flyttede firmaet til Amager Landevej 101, hvor man forblev de næste 60 år, men beholdt dog kontoret på Frederiksberg i et par år. Flytningen forårsagede også tilføjelsen "Amagerfrø" til firmaet, og dets symbol blev senere en amagermand og en amagerkone.

De mange udenlandske kunder, der nu skulle ud på Amager for at besøge firmaet, blev rådet til at tage linje 2 fra Rådhuspladsen til endestationen på Amager (Sundby-

vester Plads), hvor firmaet så ville hente dem.

På Amager blev store marker plantet med blomkål til frø. Blomkålsavlens forudsatte drivhuse eller i hvertfald mistbænke i et vist omfang, da blomkålsplanter skal overvintre frostfrit for at kunne producere frø i den næste sæson.

Andreas Hansen drev firmaet til sin død i 1924, i de senere år med sønnerne som medindehavere. Sønnerne var grosserer Chr. E. Hansen, handelsgartner Paul Hansen og grosserer Tage Hansen.

Tage Hansen indtrådte i 1914 i faderens firma og styrede efter faderens død virksomheden på Amager Landevej 101.

I 1932 blev firmaet slået sammen med Københavns Havefrøforsyning og 3 år senere med en anden frøhandel på Frederiksberg og endelig i 1939 med et firma fra Odense.

et elektronisk værksted, kornmarker og til produktion af franske kartofler! I 1991 blev der udarbejdet en lokalplan for boligbebyggelse på området, og i dag er området fuldt udbygget.

De første haver på Vestamager

Tage Hansen blev sammen med sine brødre ejer af Nøragersminde i 1918. Herfra blev der udstykket 400 parceller fra gården, og kort efter blev parcelforeningen Nøragersminde stiftet.

På grunden skulle der findes egne planter bl.a. for at skabe læ. Foreningen sørgede derfor for fællesindkøb gennem Tage Hansen: *Da jeg fra forskellig Side er blevet opfordret til at fremskaffe Tilbud paa Træer og Buske, har jeg lovet Formanden for Parcelforeningen at forestaa et Fællesindkøb af Frugttræer m.m.*

Angående selve Anlægget af Parcellerne vil det blive for vidtløftigt at komme ind paa her, jeg skal blot her nærmere omtale de Træer og Sorter, som jeg mener vil være mest formaalstjenlige at plante paa Grundene.

Det gælder først og fremmest om paa et saa aabent Terrain, som er Tale om, at skabe Læ, og jeg vil

meget anbefale at plante Hyld, Pil og Poppel (ca. 65 cm Afstand) som Hegn, selv om jeg godt ved at mange af Parcelejerne er imod disse graadige Træer; men før man har et godt Læbælte, er det vanskeligt at faa de mere kælne Frugtsorter til at vokse. Et fortrinligt Hegn, som jeg har set anvendt paa Amager, er Mirabeller plante- de med 1 Meter. Saafremt man kan blive enig med sin Nabo om at plante et saadant Hegn i Skellet, spares der selvfølgelig baade Penge og Jordareal.

Indenfor Hegnet kan en plante almindelige Zirbuske - saasom Ribis, Snebold, Forsejdia, Syrener m.m. Herindenfor igen plantes saa Frugttræer, evnetuelt Roser m.m. Det anbefales at plante halvstammede Træer.

Følgende Æblesorter anbefales: Ananasæblet og rød Astrakan, begge tidlige, Signe Tillisch og Cox Pomona, senere Æbler, samt Cox Orange og Bismarck som Vinteræbler.

Af Pærer anbefales: Juie Deckan, Greve V. A. Molte og William Bon Christien.

Af Blommer: D'Oullins, Reine Clouder, Kirkes, Washington, samt Leipziger Sveskeblommer.

Ved Forhandling med D.T. Poulsens Planteskole har jeg opnået

Dorns Allé på Vestamager. - Foto fra Pinsen 1938.

kunder. Poul Tage Hansen var en overgang medejer af A. Hansens Amagerfrø. Men han koncentrerede sig om sit eget gartneri på Amager, Tagenshus, der er opkaldt efter hans fars gartneri på Tagensvej. Han store interesse var blomsterløg og han var medvirkende til at der efterhånden blev dyrket over 15 millioner tulipanløg i Danmark. Hollænderne var længe enerådende med forhandling af tulipanløg i Danmark. A. Hansens s firma var da også blandt de gartnere der importerede tulipanløg fra Holland. Først i 1930'erne kom der gang i en dansk produktion.

Gartneriet "Tagenshus" omfattede 9 ha., der var 19 drivhuse og 300 bænke, ialt c. 7.500 m² under glas. På de 3½ ha. blev der dyrket

blomkålsfrø, og salatfrø. Desuden forskellige andre grønsagskulturer samt tulipanløg. I en årrække handlede firmaet kun en gros, senere blev der oprettet en afdeling med salg til gartnere for øje; denne afdeling blev i 1931 slået sammen med "Københavns havefrøforsyning". I 1930'erne var der ansat 1 formand, 4 medhjælpere, 4 elever og 2 arbejdsfolk i gartneriet hele året samt c. 25 mand om sommeren foruden funktionærer i kontorer, frøudsalg m.m. Hvornår gartneriet blev nedlagt ved vi ikke her på Lokalhistorisk Samling, men måske engang i 1950'erne, kort tid efter Tårnbyparken blev bygget. Vores læsere må meget gerne komme med oplysninger. Efter gartneriets nedlæggelse blev området benyttet af

Grosserer Tage Hansen i forsøgsmarken. - Udateret.

Firmaet udvidede sortimentet med forskellige mekaniske vandingsanlæg, gartneri- og haveredskaber af enhver art, plæneklippere til håndkraft og med motor, kemikalier m.m. A. Hansens Amagerfrø var i øvrigt en af de første der specialiserede sig med mekanisk vanding. I begyndelsen af 1940'erne trådte Tage Hansens to sønner, Svend Tage og Gorm Tage Hansen, ind i firmaet.

Under besættelsen blev der solgt store mængder urtefrø til private, der selv ville forsøge at forsyne familien med grønsager - for

"hvad var selv en halv gris fra bekendte på landet værd, hvis der ikke var lidt ærter og rødbeder til". Krydderurter og stikløg var også populære varer. Desuden var folks trang til blomster i haven ikke blevet mindre. Der var stort salg i asters, levkøjer, lathyrus, petunia, zinnia, dahlia og primula, samt blomsterløg, som var nogle af firmaets specialiteter.

I de efterfølgende år gjorde firmaet meget reklame ved udsendelse af kataloger hvori der også var råd for de enkelte havejere. Firmaets nærhed til lufthavnen gjorde man brug af i et katalog fra 1960'erne der står følgende:

Lufthavnen

Der er sikkert mange både fra provinsen og fra København, som i løbet af foråret og sommeren har påtænkt at aflægge vores gigantiske lufthavn et besøg.

A. HANSENS AMAGERFRØ ligger kun få kilometer fra lufthavnen, og vi vil gerne foreslå Dem at kombinere et besøg i lufthavnen med Deres forårsindkøb af frø og knolde, og der vil sikkert være mulighed for i vor forsøgsmark at beundre de sidste nyheder i tulipaner og andre løgvækster.

Hansen Amagerfrø's marker ved Amager Landevej med Narcisser (påskeliljer). Ca. 1950.

Hele sommeren er vor forsøgs-mark åben for besøgende, og vi tror navnlig vor lille fremvisningshave med raffinerede farvesammensætning, særlig af sommerblomster, vil interessere enhver haveejer.

Vi vil også anbefale dem at studere vore sammenligningsforsøg med græssorter.

Velkommen til Kastrup

I 1963 gør firmaets brochure meget ud af at lancere havespringvand, såvel stillestående som selvrotierende til indendørs og udendørs bassiner, og fuglebade. Springvandsmodellerne har sågar forskellige navne både i små og store størrel-

ser: Akeleje, Fingerbøl, Svamp, Åkande, og Perlekløve.

I samme årti blev der etableret en maskinafdeling som var importør af legeredskaber fra et svensk firma. Afdelingen solgte forskellige ting til indretning af parker og legepladser, f.eks. bænke legehuse, sandkasser og karruseller.

I 1973 var firmaets dage i Kastrup slut og man flyttedesom mange andre virksomheder i Kastrup, ud "på landet" til Torslunde ved Ishøj.

Tagenshus

Grosserer Chr. E. Hansen tog sig hovedsagelig af de udenlandske

Brochure fra 1963.

LILLE SOLSIKKE

selvrotierende M. 14 270 l/tm. Meget smukt springvand med lave hurtigt roterende stråler. Bassinstørrelse fra 80 cm - 8 m Ø kr. 340.-
Pumpe nr. 3-12 R kr. 493.-

STOR SOLSIKKE

selvrotierende M. 14 320 l/tm. Meget smukt springvand med lave hurtigt roterende stråler. Bassinstørrelse fra 1 - 10 m Ø kr. 370.-
Pumpe nr. 3-12 R kr. 495.-

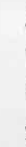

STOR SVAMP

stillestående M. 14 480 l/tm. 24 buestråler og 1 kraftig midterstråle. Bassinstørrelse fra 60 cm - 5 m Ø kr. 215.-
Pumpe nr. 3-12 R kr. 495.-

LILLE SVAMP

stillestående M. 14 135 l/tm. 12 buestråler og 1 kraftig midterstråle. Bassinstørrelse fra 30 cm - 4 m Ø kr. 175.-
Pumpe nr. 2-38 kr. 310.-

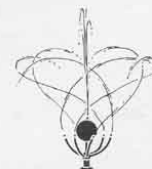

KLOVER

stillestående M. 14 90 l/tm. Et springvand bestående af en kugle på hvis top der er monteret en dyse, der giver en enkelt opretstående stråle. Bassinstørrelse fra 20 cm og op kr. 85.-
Pumpe nr. 2-38 kr. 310.-

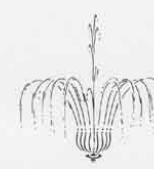
PERLEKLOVER

stillestående 250 l/tm. En opretstående, kraftig skumstråle med 18 mm Ø, stænk ikke ved nedfaldet. Bassinstørrelse fra 80 cm - 3 m Ø. Direkte tilslutning 1/2" kr. 145.-
Pumpe nr. 3-12 R kr. 495.-

VALMUE

selvrotierende 1800 l/tm. Kraftigt, smukt dimensioneret springvand til bassinstørrelse fra 2 - 10 m Ø kr. 750.-
Pumpe nr. 4-12 R dagspris

LILLE AAKANDE

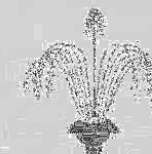
stillestående M. 14 300 l/tm. Det smukkeste stillestående springvand blandt samtlige modeller. 12 strålearme med 1 midterstråle. Bassinstørrelse fra 80 cm - 10 m Ø kr. 245.-
Pumpe nr. 3-12 R kr. 493.-

STORRE AAKANDE

stillestående 1500 l/tm. 12 strålearme med 1 midterstråle. Bassinstørrelse fra 2-12 m Ø. Direkte rørtilslutning 1/2" med kontrametrik. kr. 820.-
Pumpe nr. 4-12 R dagspris

STORSTE AAKANDE

stillestående 3-5 m³ / tm. 12 strålearme med 1 midterstråle. Bassinstørrelse fra 4-20 m Ø. Direkte rørtilslutning 3/4" med kontrametrik. kr. 1120.-
Pumpe dagspris

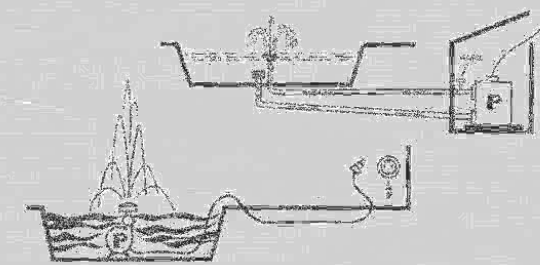

STOR SØLDUG

stillestående 1000 l/tm. 12 smukt zattede spidstråler og 1 kraftig midterstråle. Yderstråleres spidstråle fra 2-10 m Ø, direkte rørtilslutning 3/4" med kontrametrik. kr. 390.-
Pumpe 3-12 R kr. 493.-

LILLE SØLDUG

stillestående M. 14 140 l/tm. 16 rundstråler og 1 kraftig midterstråle. Et meget smukt springvand for små bassiner. Bassinstørrelse fra 50 cm - 4 m Ø kr. 60.-
Pumpe nr. 2-38 kr. 310.-

De 2 skitser viser systemet i springvand med cirkulerende vand. Øverst er pæmpen placeret ved siden af bassinet. Nederst er undertryks-pumpen placeret i bassinet og kun ledningen føres ud af vandet som vist.

BASSINMULIGHEDER

Plast, støbt	2.00 m diameter	kr. 550.-
Plast, støbt	1.70 m diameter	kr. 375.-
Plast, støbt	1.35 m diameter	kr. 375.-
Marokkumme i keramik	82 cm diameter	kr. 650.-
Fuglebåd, teglstrukt	61 cm diameter	kr. 90.-

(Ø = diameter)

A. HANSENS AMAGERFRØ

AARHUS C
Vestergade 35
Tlf. (09) 272.66

KASTRUP
Århusvej 10
Tlf. (07) 60.00.00

KØBENHAVN V
Værnedamsvej 11
Tlf. (06) 22

TORVEAFDELING
Christiansvej 12, Rådhus
Tlf. (06) 241

ODENSE
Vestergade 35
Tlf. (06) 12.85.10

Århus Billeder